

БӨЛІМ: БАСТАУЫШ СЫНЫП

Бастауыш сынып оқушыларының оқуға деген қызығушылығын арттыру жолдарыЖАРИЯЛАНДЫ
19.03.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/176966/>**Мұханбетияр Гүласыл***Ақтөбе облысы, Әйтеке би ауданы**Сұлукөл ЖОББМ**Бастауыш сынып мұғалімі***Аннотация**

Бұл мақалада бастауыш сынып оқушыларының оқуға деген қызығушылығын арттырудың тиімді жолдары қарастырылады. Оқу – баланың танымдық қабілетін жетілдірудің, ой-өрісін кеңейтудің және логикалық ойлауын дамытудың негізгі құралы болып табылады. Әсіресе, бастауыш сыныпта оқушылардың кітапқа деген сүйіспеншілігін қалыптастыру олардың болашақта табысты білім алуына негіз қалайды. Сондықтан мұғалімнің басты міндеті – әрбір баланың жеке ерекшелігін ескере отырып, олардың оқуға деген ынтасын оятатын әдістерді қолдану. Мақалада оқушылардың оқуға деген қызығушылығын арттыруға арналған түрлі әдістер мен тәсілдер, заманауи оқыту технологиялары, ата-анамен және мектеппен бірлескен жұмыс жасау маңыздылығы қарастырылады.

Кілт сөздер

Бастауыш сынып, оқу дағдысы, қызығушылық, мотивация, білім беру, оқу технологиялары, оқушылардың дамуы.

Кіріспе

Бастауыш сынып оқушыларының оқуға деген қызығушылығын қалыптастыру – олардың жалпы білім сапасын арттыруда маңызды рөл атқарады. Балалар оқу процесін тек міндетті тапсырма ретінде қабылдамауы керек, керісінше, оны қызықты әрі пайдалы әрекет ретінде сезінуі қажет. Өкінішке қарай, қазіргі таңда кейбір оқушылардың кітап оқуға деген ынтасы төмен, ал бұл жағдай олардың жазу сауаттылығына, сөздік қорына және ойлау қабілетіне кері әсерін тигізуі мүмкін. Сондықтан оқыту процесін қызықты әрі тартымды етіп ұйымдастыру – әрбір бастауыш сынып мұғалімінің басты міндеті. Бала жастайынан оқуға қызықса, оның сөздік қоры молаяды, ойлау қабілеті жақсарады, шығармашылық қабілеттері дамиды. Мұғалім оқыту барысында әртүрлі әдіс-тәсілдерді қолданып, оқушылардың ынтасын арттыру үшін ойын элементтерін, заманауи технологияларды, топтық және жеке жұмыстарды тиімді пайдалану керек.

Бастауыш сынып оқушыларының оқу дағдыларын дамыту

Бастауыш сынып оқушыларының оқу дағдыларын дамыту – олардың болашақтағы жетістіктерінің негізін қалайтын маңызды процесс. Баланың оқуға деген қызығушылығы көбінесе оның алғашқы тәжірибесіне байланысты болады. Егер мұғалім оқу процесін түсінікті, қызықты әрі тартымды ұйымдастырса, балалар кітап оқуды жақсы көріп, оны өз еркімен жалғастыруға тырысады. Мұғалім оқу сабақтарын ұйымдастырғанда тек оқулықпен шектелмей, түрлі-түсті кітаптарды, әңгімелер мен ертегілерді, поэзия мен көркем шығармаларды пайдалану арқылы балалардың қызығушылығын оятуы тиіс. Сонымен қатар, оқудың маңыздылығын түсіндіру үшін сабақ барысында түрлі тәжірибелер жасап, оқушылардың алған білімдерін өмірде қолдануға бағытталған тапсырмалар беру қажет. Баланың оқу қабілетін дамыту үшін оның мәтінді дұрыс түсінуіне, сөздерді анық айтуына және өз ойын еркін жеткізе білуіне көңіл бөлу керек. Оқу техникасын жетілдіру арқылы балалардың оқу жылдамдығы артып, мәтінді түсіну деңгейі жақсарады, бұл өз кезегінде олардың оқуға деген ынтасын күшейтеді.

Балалардың оқуға деген мотивациясын арттыру жолдары

Балалардың оқуға деген қызығушылығын арттыру үшін олардың мотивациясын үнемі жоғары деңгейде ұстап тұру қажет. Бұл ретте мұғалім оқушылардың жеке ерекшеліктерін ескеріп, әр балаға жеке тәсіл қолдануы маңызды. Кейбір балалар көркем шығармаларды оқуға қызығушылық танытса, басқалары ғылыми-танымдық материалдарға көбірек мән беруі мүмкін. Мұғалім әрбір оқушының қызығушылығын анықтап, олардың көңілін аударуға көмектесетін әдістерді таңдау қажет. Сабақ барысында оқушыларды белсенді қатыстыру арқылы олардың оқуға деген ынтасын арттыруға болады. Мысалы, оқушыларға ертегілерді рөлдерге бөліп оқу немесе шығарманың мазмұнын сурет салу арқылы жеткізу сияқты тапсырмалар беру олардың шығармашылық қабілеттерін дамытады. Сонымен қатар, түрлі ойын элементтерін қосу, мысалы, «Кім жылдам оқиды?», «Оқиғаны жалғастыр» сияқты ойындар балалардың қызығушылығын арттырады. Сондай-ақ, балаларды кітап оқуға ынталандыру үшін марапаттау жүйесін енгізуге болады. Әр оқылған кітап үшін жұлдызша немесе шағын сыйлықтар беру оқушыларды ынталандырып, олардың оқу процесіне деген қызығушылығын арттырады.

Қазіргі заманғы оқыту технологияларын қолдану

Қазіргі заманғы білім беру саласында ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану – оқушылардың оқуға деген ынтасын арттырудың тиімді жолдарының бірі. Балалардың қызығушылығын арттыру үшін интерактивті оқыту әдістерін, электронды оқулықтарды, анимациялық бейнероликтерді және түрлі цифрлық ресурстарды пайдалану қажет. Ақпараттық технологиялар арқылы оқушыларға мәтінді аудио немесе бейне форматта тыңдату, кітап мазмұны бойынша интерактивті тапсырмалар беру олардың есте сақтау қабілетін жақсартады. Сонымен қатар, топтық жобалар ұйымдастыру, онлайн платформалар арқылы викториналар өткізу, түрлі шығармашылық тапсырмалар беру арқылы балалардың оқу процесіне деген белсенділігін арттыруға болады. Бастауыш сынып оқушылары көрнекі материалдарды жақсы қабылдайтындықтан, түрлі-түсті суреттер, бейне сабақтар мен

анимациялар олардың мәтінді түсіну қабілетін жақсартады.

Ата-анамен және мектеппен бірлескен жұмыс

Бастауыш сынып оқушыларының оқуға деген қызығушылығын арттыруда ата-ананың рөлі ерекше. Балалардың кітап оқуға деген сүйіспеншілігін ояту үшін ата-аналар да мектеппен бірлесе жұмыс жасауы тиіс. Үйде ата-аналар балаларымен бірге кітап оқып, оқылған материалды бірге талқылап, оларға оқудың маңыздылығын түсіндіріп отыруы қажет. Мұғалім ата-аналарға арнайы кеңестер беріп, оқудың маңыздылығы туралы семинарлар мен тренингтер ұйымдастырып отырса, бұл да оқушылардың оқуға деген ынтасын арттыруға көмектеседі. Сонымен қатар, мектепте кітап оқу марафондарын, «Ең үздік оқырман» байқауларын өткізу арқылы оқушыларды ынталандыруға болады. Ата-ана, мұғалім және мектеп бірлесіп жұмыс жасаған жағдайда оқушылардың оқу процесіне деген қызығушылығы жоғары болады.

Қорытынды

Бастауыш сынып оқушыларының оқуға деген қызығушылығын арттыру – ұзақ мерзімді және жүйелі жұмыс жүргізуді қажет ететін процесс. Бұл үшін мұғалімдер оқытудың заманауи әдістерін тиімді пайдаланып, балалардың оқуға деген қызығушылығын оятатын шығармашылық тәсілдерді қолдануы керек. Егер оқушы бастауыш сыныптан бастап кітап оқуды жақсы көрсе, ол болашақта да білім алуға құштар болады. Сондықтан мұғалімдер, ата-аналар және мектеп әкімшілігі бірігіп, балалардың оқу мәдениетін дамытуға күш салуы тиіс.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. *Ахметова, Г. «Бастауыш сынып оқушыларын оқыту әдістемесі». Алматы: Білім, 2019.*
2. *Жұмабекова, Ф. «Қазіргі заманғы бастауыш білім беру». Астана: Фолиант, 2021.*
3. *Иманбекова, А. «Оқу дағдыларын қалыптастыру жолдары». Алматы: Мектеп, 2020.*

4. Құнанбаева, Л. «Балалардың оқу мотивациясын арттыру». Алматы: Рауан, 2018.
5. Мұханбетова, З. «Бастауыш мектепте оқыту әдістері». Астана: Келешек, 2017.
6. Тұрғынбаева, Б. «Білім беру технологиялары». Алматы: Қазақ университеті, 2020.
7. Шыныбекова, Ә. «Оқу мәдениетін қалыптастыру». Астана: Фолиант, 2019.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.